

ТРАВЕНЬ-
ЧЕРВЕНЬ
2017
№ 3 (135)

СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС

Всеукраїнський науковий журнал

ЗМІСТ

Шеф-редактор

С. О. Павленко

Головний редактор

В. О. Дятлов

Заст. головного редактора

О. Б. Коваленко

Редакційна колегія

В. О. Дятлов

М. К. Бойко

О. Г. Самоїленко

А. М. Боровик

Г. В. Боряк

Є. М. Луняк

О. Б. Коваленко

О. О. Маврин

О. П. Моця

Ю. А. Мицик

А. М. Острячко

С. О. Павленко

В. М. Половець

Г. В. Палакін

С. М. Свистович

Т. В. Чухліб

К. М. Ячменіхін

Редакційна рада

І. М. Аліфіренко

О. Я. Гранін

Г. Ю. Івакін

С. Л. Лаєвський

Д. М. Лозовий

В. В. Мельничук

П. М. Мовчан

М. О. Носко

Н. Б. Реброва

І. М. Ситий

Ю. О. Соболев

О. П. Ресент

В. Ф. Чепурний

Випусковий редактор

О. В. Ткаченко

Журнал видається за
фінансової підтримки
Чернігівської
облдержадміністрації.

Засновники –
Чернігівський національний
педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка,
Всеукраїнське товариство
«Просвіта» ім. Тараса
Шевченка,
Інститут української
археології та джерело-
знавства
ім. М. С. Грушевського
НАН України.

Рекомендовано до друку
Вченою радою Чернігівського
національного педагогічного
університету імені
Т. Г. Шевченка (протокол
№ 14 від 22 червня 2017 р.)

У ГЛИБ ВІКІВ

Тимів І. Татарські набіги на українські землі
в 30–40 рр. XVI ст. 3

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ

Ситий І. Міські печатки Козацької України та
короборазійні формули документа. 20

Пиріг П., Конопля Ю. З історії села Карпилівки на Козелеччині . . 27

ЦЕРКОВНА СТАРОВИНА

Морозова А. З історії ставлення парафіяльного священика
в середині XVIII ст. 39

МОВОЮ ДОКУМЕНТІВ

Мицик Ю., Тарасенко І. З нових документів до історії
Сіверщини (друга половина XVII–XVIII ст.) (частина 6)
Два незанихатих універсали гетьмана Івана Мазепи і донос на
мазепинців (підготовка до друку, коментар о. Ю. Мицика) 43

Блакитний М. Документальні матеріали до історії
Чернігівської чоловічої гімназії початку XX ст. 87

СПОГАДИ. ЩОДЕННИКИ.

Щоденник відступу шведського короля до Бендер
після Полтавського бою (переклад і підготував
до друку О. Герасимчук) 96

ЛІТЕРАТУРНА СПАДЩИНА

Дедикація Лаврентія Крцоновича «Кіот срібнокований»
(підготовка до друку, коментар та переклад із польської
та латинської мов о. Юрія Мицика та Ольги Циганок). 111

РОЗВІДКИ

Сердюк І. Контрацепція в суспільстві Гетьманщини та її
(не)застосування. 120

Пархоменко В., Ячменіхін К. Кавказька війна в російській
історіографії початку XXI століття. 127

Лашук Н. Масонство Російської імперії в англомовній
історіографії кінця XIX – початку XXI століття. 135

Нікітін Ю. Стан позашкільної жіночої освіти у другій половині
XIX ст. (на прикладі земських недільних шкіл Сумського повіту
Харківської губернії) 142

Кириченко В., Пилипенко В. Чернігівське екскурсійне бюро
(1919–1924 рр.) та початок шкільного туризму
на Чернігівщині. 148

Сидорович О. Місце і роль пайовика у споживчій кооперації
УРСР у другій половині 1940-их – 80-их рр. 154

Половнікова С. «... Якби я знав, що тим здобуду її кохання,
я б зараз поїхав круг світа»: до взаємин Михайла Грушевського
і Марії Вовк-Карачевської. 162

ЮВІЛІЇ

Половець В. Опанас Васильович Маркович. 1822 – 1867 рр.
(До 195-річчя з дня народження) 165

РЕЦЕНЗІЇ. ОГЛЯДИ. АНОТАЦІЇ

Кужільний І. Книжка про носіїв одного прізвища. 171

Павленко С. Ситий І. М. Козацька Україна: печатки, герби, знаки
та емблеми кінця XVI–XVIII століть. – Київ, 2017. 174

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ

Клепак А. До 100-річчя початку Української революції
1917–1921 рр. 176

«СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС»

Всеукраїнський науковий журнал

Наказом МОН України № 1328 від 21.12. 2015 журнал включено до Переліку наукових фахових видань України, публікації яких зараховуються до результатів дисертаційних робіт з історії.

Реєстраційне свідоцтво КВ № 16226 – 4698 ПР від 21 грудня 2009 р., видане Міністерством юстиції України.

ISSN 2518-7422

Індекс 74325

Адреса редакції: 14000, м. Чернігів, вул. Хлібопекарська, 10

Телефон для довідок 95-74-18

Сайт журналу: www.siver-litopis.cn.ua (ISSN 2518-7430)

Базові освітні, наукові, культурологічні установи, де зберігаються комплекти журналу «Сіверянський літопис»:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Національна парламентська бібліотека України

Державна науково-технічна бібліотека України

Львівська державна наукова бібліотека ім. В. Стефаника

Одеська національна наукова бібліотека

Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка

Книжкова палата України

Журнал надсилається також до інших бібліотек, наукових, освітніх та культурологічних закладів України, США, Канади, Англії.